

Найпродуктивнішим методом для обох видів перекладу є транскрипція, що використовується українськими перекладачами для передавання онімів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Артюх А. О. Аналіз застосування прийомів перекладу при відображенні авторських неологізмів. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1211> (дата звернення: 18.10.2022).

2. Вороніна К. В. Відтворення власних назв творів жанру фентезі українською мовою (на матеріалі роману-казки Дж. Р. Р. Толкіна “The Hobbit, or there and back again”). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 № 39 том 3

3. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії). К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 522 с.

4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К.: Академія, 2005. 368 с.

5. Мартін Дж. Р. Р. Гра Престолів. Пісня льоду й полум'я. Книга перша. Пер. з англ. Н. Тисовської. К. : Видавнича група КМ-БУКС, 2022. 800 с.

6. Співак С. М. Власна назва в композиційно-смісловій структурі віршованих текстів американської поезії: комунікативно-когнітивний підхід: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ, 2004. 19 с.

7. Ящук О. Л. Особливості перекладу англійських власних назв.

URL: [doklad_12_5_29.pdf](#) (дата звернення: 20.10.2022).

Маковська О.В.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Борисенко Н. Д.

ОРГАНІЗАЦІЯ СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ У ТЛУМАЧНИХ ОНЛАЙН СЛОВНИКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Наше дослідження присвячено вивченню тлумачних онлайн словників англійської мови. Розвідка є **актуальною** з огляду на розвиток сучасної

комп'ютерної лексикографії та необхідність дослідження будови онлайн словників. Метою роботи є вивчення словникових статей, що передбачає їхній зіставний аналіз у словниках Oxford Dictionary [6], Merriam-Webster [5], Longman Dictionary of Contemporary English [4] для виявлення спільних та відмінних рис їхньої будови.

Вважається, що словники є не просто зібранням ізольованих слів або інших одиниць мови, а складною системою лексем, які так чи інакше об'єднанні або протиставленні одна одній [2]. Згідно з лексикографами, центральне місце у типології словників займає тлумачний, тобто такий, що дає пояснення значень слів та може містити різні додаткові коментарі та примітки [3, с. 274].

У традиційній лексикографії, довгий час велику роль відігравали друковані тлумачні словники, практика укладання яких у Великій Британії є досить тривалою. Так, перше видання Оксфордського словника англійської мови вийшло друком 1 лютого 1884 року [1, с. 33]. Нині цей словник є одним з найвідоміших та найповніших словників англійської мови і містить більше 300 тис. статей [1, с. 40]. Проте, наразі у зв'язку зі світовою діджиталізацією та популярністю Інтернету, значна увага у лексикографії приділяється вивченню та аналізу саме **онлайн** версій тлумачних словників. Останні забезпечують швидкий пошук, стрімке оновлення та редагування змісту словників, додавання нових та видалення старих слів. У сучасному світі слова з'являються дуже стрімко і саме онлайн словник забезпечує їхню швидку фіксацію, що є неможливим для друкованого словника.

Для порівняння словникових статей словників, що досліджуються, було обрано словникову статтю лексеми *mother*. Аналіз емпіричного матеріалу свідчить, що словникові статті у тлумачних онлайн словниках англійської мови Oxford Dictionary [6], Merriam-Webster [5], Longman Dictionary of Contemporary English [4] містять не лише дефініцію слова, а й вимову у британському варіанті англійської мови (у Longman Dictionary of Contemporary English [4] подано вимову в американському варіанті англійської мови) для слухового сприйняття, транскрипцію, синоніми, антоніми, похідні слова, приклади вживання лексем у

реченні, а у Merriam-Webster [5] та Oxford Dictionary [6] додатково – історію та походження лексеми. Щодо кількості підрозділів у словниковій статті, то Oxford Dictionary [6] та Longman Dictionary of Contemporary English [4] складаються з 3, а Merriam-Webster [5] з 5 підрозділів. Інформація про лексему в Oxford Dictionary [6] включає 1. розгорнуті тлумачення слів, з вказівками на граматичні ремарки *noun, verb*, які вказують на частини мови, до якої належить лексична одиниця, що розглядається, транскрипцію, функцію прослуховування вимови, приклади вживання лексеми у реченнях та синоніми; 2. фразові сполуки з досліджуваним словом; 3. походження лексеми.

Найвні відмінні риси у структурі словникових статей зводяться до того, що у словнику Merriam-Webster [5] частину інформації, а саме синоніми, речення-приклади подано окремими блоками, на відміну від словника Oxford Dictionary [6], крім того, є блок з похідними словами. Розглядаючи відмінні риси Longman Dictionary of Contemporary English [4] від інших зазначаємо, що тезаурус представлено як окремий блок словникової статті, що надає інформацію про похідні слова, з поясненням щодо їх вживання.

Щодо дефініцій, то їх в Oxford Dictionary 6:

- ✓ *mother – a female parent*
- ✓ *mother – a female animal in relation to its offspring* (з позначкою *as modifier*);
- ✓ *mother – an elderly woman* (з вказівкою *archaic*);
- ✓ *mother – an important female figure in the origin and early history of something*;
- ✓ *mother – an institution or organization from which others of the same type derive*;
- ✓ *mother – the head of a female religious community* (подано рекомендацію щодо вживання - *as a title or form of address* [6]).

У словнику Merriam-Webster подано також 6 визначень, деякі з яких збігаються за значенням з попереднім словником:

- ✓ *mother - a female parent*;

- ✓ *mother* - source, origin;
- ✓ *mother* - maternal tenderness or affection;
- ✓ *mother* - something that is an extreme or ultimate example of its kind especially in terms of scale;
- ✓ *mother* (adjective) - relating to mother;
- ✓ *mother* (verb) - to give birth to [5].

Водночас у словнику Longman Dictionary of Contemporary English подано лише 3 тлумачення:

- a) *a female parent of a child or animal*;
- b) *something very large and usually very good*;
- c) *the woman who is in charge of a convent* [4].

Лише словники Merriam-Webster [5] і Oxford Dictionary [6] містять розгорнуту інформацію щодо походження та етимології лексеми:

➤ середньоанглійське *moder*, від давньоанглійського *mōdor*; споріднено до давньоверхньонімецького *muoter*, латинського *mater*, грецького *mētēr*, від санскритського *mātr* [5].

➤ давньоанглійське *mōdor*, німецького походження; споріднений з голландським *moeder* та німецьким *Mutter*, від індоєвропейського кореня *mehter*, який поділяють латинське *mater* та грецьке *mētēr* [6].

Отже, спільними рисами організації словникових статей лексичної одиниці *mother* в тлумачних онлайн словників англійської мови Merriam-Webster, Longman Dictionary of Contemporary English та Oxford Dictionary є наявність визначень лексем; транскрипція та аудіовимова; тлумачення представлені у різних частинах мови та містять граматичні ремарки; приклади вживання слова у реченнях.

Аналіз дозволяє виділити низку відмінних рис у представленій інформації та будові словникових статей. Так, лише словник Merriam-Webster розглядає лексему *mother* як прикметник. У словниковій статті Longman Dictionary of Contemporary English не представлено інформації щодо історичної появи слова, проте в ньому тезаурус є частиною словникової статті, в той час, як в двох інших ресурсах існує розмежування між словником та тезаурусом. Крім того, він подає

прикладі з корпусу та позначки S1 та W1, які вказують на популярність вживання лексичної одиниці. Oxford Dictionary має функцію *more example sentences*, яка дозволяє подивитись більше прикладів вживання слова у тому чи іншому значенні. Лише у Longman Dictionary of Contemporary English подано два варіанта вимови в британському та американському варіантах англійської мови.

Подальшою перспективою розвідки є порівняння тлумачних онлайн словників англійської та німецької мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Драбовська Д. А. Лінгвокультурологічна концепція лексикографії США / Д. А. Драбовська – Львів : Львівський національний університет ім. І. Франка, 2015. – 289 с.
2. Дубичинский В. В. Принципы лексикографирования и принципы словарей. Современные проблемы лексикографии : сб. науч. трудов. Харьков : ХГПУ, 1992. С. 135–140.
3. Лясков О. О. Тлумачний словник і його місце у загальній словниковій типології. / О. О. Лясков – Одеса : ПДПУ ім. К.Д. Ушинського, 2021. – 278 с.
4. Longman Dictionary of Contemporary English. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.ldoceonline.com/>
5. Merriam-Webster Dictionary Online. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.merriam-webster.com/>
6. Oxford Dictionary. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.lexico.com/>

Марчук М. В.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Гирич О. В.

ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМ АВТОМАТИЧНОГО ОПРАЦЮВАННЯ ТЕКСТІВ ПРИРОДНОЮ МОВОЮ

Сучасний світ лінгвістики потребує постійного розвитку, тому опрацювання текстової інформації незмінно залишається її провідним